

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/642/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

128/2013. (IV. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹2012. július 26-án előterjesztett **panaszát** a 2013. április 30-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. július 26-án adta postára 2012. június 25-ei dátummal ellátott panaszbeadványát, amelyben a következőket adta elő.

A panaszos 2012. június 17-én a B. városbeli D. u. 9. szám V. emeletén otthonvédő tiltakozáson vett részt a lakás tulajdonosának meghívására. A panaszos társaival az általa jogtalanul vélt kilakoltatással szemben kívánt tiltakozni.

A fenti címen lakó tulajdonos az interneten kért segítséget, ezért a panaszos emberségből kötelességének érezte, hogy jelenlétével tiltakozzon az idős, rákbeteg asszony és férje kilakoltatása ellen. Amikor a végrehajtó megérkezett, az ott tartózkodó otthonvédő csoport megkérte, hogy mutassa fel a végrehajtási papírt. A végrehajtó erre többszöri kérés ellenére sem volt hajlandó, így a panaszos számára nyilvánvalóvá vált, hogy végrehajtás törvénytelen és jogszerűtlen. Ezért önként és saját akaratából a bejárati ajtót védő vasrácshoz láncolta magát. Amikor az intézkedő „rendőrparancsnok” elvágta a láncot, pisztolyának markolatát teljes erőből a panaszos nemi szervébe nyomta. A panaszos sérelmezi továbbá, hogy a nyílt

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

utcán motozták meg és vették ki személyes tárgyait a nadrágzsebéből, melyeket mindenki láthatott, így személyiségi jogai sérültek.

A panaszos sérelmezi továbbá, hogy amikor a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságára előállították, és az Ügyeletes Tisztnek elmesélte „a pisztoly markolatának rossz helyre való behatolását”, ő mentőt hívott, azonban a panaszost a vizsgálatról a fogda motozó szobájában megpróbálták lebeszélni. A panaszos kifogásolja, hogy amikor a mentőorvos megjelent, mindenféle „szemét, aljas, mocskos kis féregnek hordta el”, és kijelentette, hogy az ilyen embereknek nem jár orvosi ellátás. A mentőorvos mielőtt a panaszos vizsgálatához hozzálátott volna, bevonult egy másik szobába, és elszívott egy cigarettát. Az ezt követően elvégzett vizsgálat mindössze annyiban állt, hogy az orvos körülbelül másfél méterről megnézte a panaszost, és közölte, hogy semmi baja nincsen. Mindezt a mentő gépkocsivezetője is végignézte. A panaszos kapott egy papírt, melynek a „kiérkezéskor mért adatok” rovatát az orvos különféle fiktív adatokkal töltötte ki, sérülésének leírását pedig azzal kezdte meg, hogy rögzítette, a panaszos fogdán van. Mivel a panaszos sajnos szemüveg nélkül már rosszul lát, szóbeli tájékoztatás nélkül írt alá minden papírt, amit a mentőorvos és a rendőrök részére kiállítottak.

A panaszos ezen túlmenően azt is sérelmezi, hogy amikor az előállító helyiség ajtaját rácsukták, bejött két rendőr, egy férfi és egy nő, akik rábeszéltek, hogy írja alá, szabálysértést követett el, arra hivatkozva, hogy mindenről felvétel készült. A panaszos beadványában kifejtette, nem tudja, milyen szabálysértést valósított meg viselkedésével, tekintve, hogy sem a lánc elvágásakor, sem előállítása során semmilyen ellenállást nem tanúsított.

A panaszos kérte panaszának kivizsgálását, és azt is, hogy a Testület az intézkedés során a K. Rendőrség és a B. városi rendőr-főkapitányság állományába tartozó rendőrök által rögzített felvételeket tekintse meg álláspontjának kialakításához.

2) 2012. augusztus 6-án kelt levelében az előadó testületi tag tájékoztatta a panaszost a Testület eljárására irányadó jogszabályi határidőről, és felhívta igazolási kérelmének előterjesztésére. Levelében az előadó kérte a panaszost, hogy szíveskedjen nyilatkozni arról, ő látható-e a [...] ² linken elérhető, „Nőellenes rendőri erőszak: pisztolytussal csiklón vágta az otthonvédő hölgyet (2012. július 17.)” című videofelvételen. Az előadó kérte a panaszost, hogy amennyiben a felvételen ő nyilatkozik, szíveskedjen tisztázni, pontosan mi történt, tekintettel arra, hogy beadványában azt írta, hogy a pisztoly markolatát „teljes erőből nemi szervébe nyomták”, illetve a pisztoly markolatának „behatolásáról” ír, ugyanakkor a felvételen azt adja elő, hogy a rendőr pisztolyával csiklóját megütötte. Az előadó egyebek mellett egyúttal megkérdezte a panaszostól, jelezte-e a rendőröknek, hogy szemüvege nélkül nem tud olvasni, illetve kért-e tájékoztatást az iratok tartalmára nézve.

2012. augusztus 10-én kelt válaszában a panaszos a Testületet tájékoztatta, hogy a sérelmezett intézkedés július 17-én történt, tehát tévesen jelölte meg beadványában az intézkedés időpontját, és egyúttal levelét is tévesen keltezte. A panaszos 2012. július 25-én írta meg beadványát, másnap pedig postára is adta azt. A panaszos beszámolt továbbá arról is, hogy a K. Csoport otthonvédői keresték meg az interneten, és ők tájékoztatták a Testület létezéséről – a rendőrök egyáltalán nem tájékoztatták jogorvoslati lehetőségeiről. A panaszos hangsúlyozta, hogy az otthonvédők őt úgy tájékoztatták, hogy 15 nap áll rendelkezésére panaszának előterjesztésére.

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a linket töröltük.

Az előadó testületi tag a Y. videomegosztó portálon megtekinthető felvétellel kapcsolatos kérdésére úgy nyilatkozott, hogy amikor videókat szeretne megnézni, laptopja mindig lefagy, ezért nem tud arról nyilatkozni, hogy ő van-e a felvételen. A panaszosnak arról nincs tudomása, hogy a rendőrök mit rögzítettek a helyszínen, azonban állította, hogy ő hangosan kiabálva szólította fel a rendőrt, hogy vigye el a pisztolyát lába közül, illetve teljes erejéből ellökte. A panaszos kifejtette, hogy „ő nem lát mások fejébe”, ezért nem tudja, hogy szándékosan, vagy véletlenül történt-e az ominózus eset, azonban azt elmondta, hogy a pisztoly végig a rendőr oldalán volt, a tokjában.

A panaszos szólt a rendőröknek, hogy szemüveg nélkül nem lát, viszont külön nem kérte, hogy tájékoztassák – tekintettel arra, hogy még soha nem került ilyen helyzetbe. A „rábeszélést” részletezve a panaszos kifejtette, hogy amikor rácsukták a fogda ajtaját, 2-3 perc elteltével bejött két rendőr. A férfi közölte vele, hogy elfelejtett néhány adatot felírni – egyebek mellett azt, hogy van-e munkahelye, és mennyi jövedelemből élt. Ezt követően közölte a panaszossal, hogy ismerje el a szabálysértés elkövetését, mert mindenről felvétel készült, és így letagadni sem tudja. A papírokat a panaszos azért írta alá meggyőződése ellenére, mert nem tudta a jogait, így rábízta magát a rendőrökre. A panaszos nem számított rá, hogy azért, mert odaláncolta magát a barikádhoz, négy órára fogdába fogják zárni, mint egy bűnözőt. A panaszos ezen túlmenően kifejezte afeletti értetlenségét, hogy a rendőrség egy valójában külföldön börtönbe zárt drogdílernek nyújt segítséget két idős, rákbeteg emberrel szemben, illetve előadta, hogy a rendőrök meg sem nézték a kilakoltatás jogszerűtlenségét igazoló, az ügyvédek által bemutatott iratokat. A panaszos utalt rá, hogy pontosan ezért láncolta magát a bejárati ajtót védő rácshoz – a rendőrök azonban mindössze annyit tettek, hogy közölték, „ne számítsanak jobbra”, mint a legutóbbi kilakoltatásnál. Amikor a panaszos megkérdezett egy másik aktivistát, hogy akkor mi történt, azt a választ kapta, hogy a rendőrök akkor könnygázgránátot dobtak a lakásba.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

A) A Testület elsőként a K. Rendőrségtől érkezett iratokat ismerteti.

1) A K. Rendőrség parancsnoka 2012. augusztus 28-án az alábbiakról tájékoztatta a Testület elnökét. 2012. július 17-én 13 óra 15 perctől 20 óra 00 percig a B. városi rendőrfőkapitányság illetékességi területén a D. u. 9. szám 5. emelet 31. számú lakásában a K. Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály I. XII. Bevetési Osztály állományából 2+16 fő, illetve a K. Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály I. VI. Bevetési Osztály állományából 1+11 fő bírósági végrehajtással összefüggő kilakoltatás rendőri biztosításában vett részt. A bírósági végrehajtó tevékenységét a helyszínen a „K. Csoport” tagjai akadályozták, amely miatt nagyobb létszámú rendőri erő helyszínre küldése vált szükségessé.

A K. Rendőrség állományába tartozó rendőrök összesen 7 személyt állítottak elő a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján, akik az általuk elkövetett szabálysértést az abbagyásra irányuló felszólítás után is folytatták, 7 személlyel szemben pedig jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tettek. Összesen 1 esetben került sor

bilincselésre az Rtv. 48. §-ának a), b) és c) pontjai alapján, és 5 esetben alkalmaztak testi kényszert az Rtv. 47. §-a alapján.

A kilakoltatást N-né dr. E. K. bírósági végrehajtó foganatosította. Arra vonatkozóan, hogy a bírósági végrehajtó mikor és milyen formában kért segítséget a rendőrségtől a végrehajtás lefolytatásához, a B. városi rendőr-főkapitányság illetékes kerületi rendőrkapitányságának munkatársai nem nyújtottak tájékoztatást a K. Rendőrség állománya részére. Az eredetileg közterületi járőrszolgálat ellátására tervezett bevetési csoportokat a B. városi rendőr-főkapitányság kérése alapján irányították át az intézkedés helyszínére.

A rendőri jelentések szerint a r. főhadnagy rendfokozatú helyszíni parancsnok eleget tett az Rtv. 20. §-ában foglalt azon kötelezettségének, amely az intézkedés tényének és céljának közlését írja elő.

A K. Rendőrség állománya a helyszínen feladatát a B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitányságának alárendeltségében, a helyszíni parancsnok utasításainak megfelelően hajtotta végre. A rendőrök a feladat végrehajtása során sötétkék színű bevetési nadrágot, bevetési pólót, szolgálati bakancsot viseltek, illetve 9 fő CPE típusú ütés- és szúrásálló testvédő felszerelésbe volt öltözve.

A kilakoltatással kapcsolatos rendőri feladatok megkezdésekor a helyszíni parancsnok közölte az akkor még a lakásajtó és a beugrónál kialakított barikádszerű torlasz között tartózkodó, a kilakoltatás végrehajtását akadályozni szándékozó személyekkel, hogy jogerős bírósági határozaton alapuló végrehajtás van folyamatban, és felszólította őket, hogy ezt tevékenységükkel ne akadályozzák, továbbá figyelmeztette őket, hogy amennyiben a rendőri felszólításnak nem tesznek eleget, szabálysértést követnek el. A helyszíni parancsnok a felszólításokat többször megismételte. A kilakoltatást akadályozó személyek a felszólítások alatt – mintegy vezényszóra – egyszerre hangos kiabálásba kezdtek. A r. főhadnagy ezt követően ismételt, a feladat végrehajtása során pedig még több alkalommal tájékoztatta a végrehajtást akadályozó személyeket, hogy cselekményükkel a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követik el. Az egybegyűlteket figyelmeztették, hogy amennyiben szabálysértő magatartásukat nem hagyják abba, előállításra kerülnek B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságára. Amikor már a belülről eltorlaszolt bejárati ajtón próbáltak bejutni a rendőrök, többször, jól hallhatóan arra is felszólították a lakásban tartózkodó személyeket, hogy a torlasztól távolodjanak el, nehogy valaki megsérüljön.

A helyszíni parancsnok a felszólításokhoz nem használt hangosító berendezést, mivel a felszólítások tartalma a helyszínen tartózkodó valamennyi személy számára hallható volt – tekintve, hogy a végrehajtást akadályozó személyek az elhangzottakra hangos kiabálással reagáltak.

A rendőri intézkedéseket a helyszíni parancsnok utasítására foganatosították. Személyi szabadságot korlátozó intézkedést azon személyekkel szemben foganatosítottak, akik a végrehajtást akadályozták, a rendőri felszólítás ellenére sem hagyták el a helyszínt, a rendőri intézkedésnek pedig nem engedelmeskedtek, ezzel szabálysértést elkövetve, melyet a felszólítások ellenére is tovább folytattak. Az intézkedés alá vont személyek a feladat végrehajtása során a végrehajtás jogszerűségét kérdőjelezték meg, arra hivatkozva, hogy szerintük az eljárás nem hatályos jogszabályokon alapul. Az aktivisták többször elmondták a rendőröknek, hogy ők is kerülhetnek bármikor ilyen helyzetbe, érezzék át a kilakoltatott

személy helyzetét. Véleményüknek arrogáns hangnemben, esetenként obszcén kifejezések használatával adtak hangot, folyamatosan szidalmazva a rendőröket. A rendőri intézkedések foganatosítását, annak módját a helyszínen nem sérelmezték.

A lakásba történő bejutást a bírósági végrehajtó által biztosított lakatos szakmunkás segítette, a torlaszok megbontásában a rendőrség nem vett részt. A rendőrség többszöri felszólítással gondoskodott arról, hogy a lakásban tartózkodókat sérülés ne érje, továbbá a saroksiszoló alkalmazása során egy szekrénylapot tartottak a kiszóródó törmelék kiszóródási irányába. A vasrácshoz magukat odaláncoló személyeket erővágó ollóval szabadította ki a rendőrség. A lakásba történő bejutás után azonnal bezáratták az összes ablakot, illetve az erkély ajtaját, annak elkerülése érdekében, hogy az igen felfokozott lelkiállapotban talált tulajdonos nehogymég gondolatlan lépésre szánja el magát.

A kényszerítő eszközök alkalmazását minden esetben parancsnoki kivizsgálás követte, a rendőri intézkedések foganatosítása következtében pedig egyik intézkedés alá vont személynek sem keletkezett sérülése. Az Országos Mentőszolgálat munkatársai egy mentőgépjárművel a helyszínen tartózkodtak, és a rendőrök tájékoztatták az intézkedés alá vont személyeket, hogy akinek sérülése van, vagy rosszul érzi magát, tőlük kérhet ellátást. Sérülése senkinek sem keletkezett, azonban a tulajdonos pszichikai rosszulra panaszkodott, ezért mentőorvos látta el.

A panaszossal szemben a K. Rendőrség rendőrei szabálysértési feljelentést tettek. Az intézkedés alá vont személyeket a B. városi rendőr-főkapitányság két különböző kerületi rendőrkapitányságának épületébe állították elő, ahol az előírásoknak megfelelően, sérülés- és panaszmentesen adták át őket. A K. Rendőrség parancsnokának tájékoztatása szerint személyi szabadságot korlátozó intézkedést azon személyekkel szemben foganatosítottak a rendőrök, akik a végrehajtást akadályozták, a rendőri felszólítás ellenére a helyszínt nem hagyták el. Ezen személyek – köztük a panaszossal – a rendőri intézkedésnek nem vetették alá magukat, amellyel szabálysértést követtek el, melyet a felszólítás ellenére is folytattak.

A parancsnok a panaszost ért ütéssel kapcsolatban felvilágosítással nem tudott szolgálni, tekintettel arra, hogy a helyszíni parancsnok személye nem a K. Rendőrség, hanem a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságának állományából került ki. Annyit azonban elmondott, hogy az előállítás során közreműködő mentőtiszt a panaszost megvizsgálta, és sérülést a panaszoson egyáltalán nem látott. A panaszos a helyszínen nem jelezte, hogy panasszal élne az intézkedéssel szemben.

A parancsnok szintén nem tudott válaszolni a Testület azon kérdésére, hogy pontosan ki és mire próbálta rábeszélni a fogdán a panaszost (amennyiben történt ilyen egyáltalán), ugyanakkor rögzítette, hogy a szabálysértési eljárást nem befolyásolja, hogy az eljárás alá vont személy elismeri-e cselekményét, vagy sem.

A panaszos ruházatát egy r. törzsőrmester valóban átvizsgálta. Az intézkedés alapjául az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése szolgált. A ruházatátvizsgálás során a panaszos zsebeibe benyúltak, azonban tőle semmilyen tárgyat nem vettek el. A vizsgálat közvetlenül a szolgálati gépjármű mellett történt, ezért járókelők azt nem láthatták. A panaszoson nem volt szemüveg, és nem is jelezte, hogy rosszul lát.

2) A K. Rendőrség egyik r. hadnagy rendfokozatú alosztályvezetője 2012. július 17-én kelt jelentésében kifejtette, hogy 2012. július 17-én 13 óra 15 perctől 23 óra 00 percig a B. városi

rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságának illetékességi területén a D. u. 9. szám 5. emelet 31. számú lakásánál bírósági végrehajtási feladatban vett részt. A r. hadnagyot 13 óra 00 perckor utasította a K. Rendőrség Központi Ügyelete, hogy jelenjen meg a megjelölt cím alatt, mert onnan a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitánysága kilakoltatáshoz kért segítséget. Ezzel egy időben a B. városi rendőr-főkapitányság egy másik kerületi rendőrkapitányságának illetékességi területén szolgálatot teljesítő H-1236-os bevetési csoportot is a helyszínre irányították, 9 fővel.

A r. hadnagy 13 óra 35 perckor érkezett a megadott címre, ahol a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi váltásparancsnoka arról tájékoztatta, hogy 15 óra 00 perces kezdő időponttal bírósági végrehajtás alapján kilakoltatásra kerül sor. A váltásparancsnok azt is közölte a r. hadnaggal, hogy kb. 15-20 fő – a K. Csoport tagjai – bezárkóztak a lakásba a kilakoltatás megakadályozása érdekében. A r. hadnagy a helyszíni parancsnokkal szemrevételezte a folyosót, és megállapította, hogy a bejárati ajtó előtt nagyjából 3-4 méterre a K. Csoport tagjai zárt szelvényből hegesztett, 2 méter magas tüskés rácsokat csavaroztak a falba az intézkedés megakadályozása érdekében. A látottakat a r. hadnagy jelentette a K. Rendőrség osztályvezetőjének, és ezzel egy időben további csoportok átirányítását kérte az intézkedés eredményes és biztonságos végrehajtása érdekében. A r. hadnagyot az osztályvezető arról tájékoztatta, hogy a K. Rendőrség Központi Ügyeletének engedélyével további csoportokat irányítanak át alárendeltségébe.

14 óra 30 perckor a r. hadnagy alárendeltségébe megérkezett a H-1236-os bevetési csoport 9 fővel, valamint 14 óra 40 perckor a H-2023-as bevetési csoport 7 fővel, továbbá a H-610 vezetésével a H-634-es bevetési csoport 1+11 fővel. A bírósági végrehajtó egy önálló bírósági végrehajtójelölt kíséretében 14 óra 45 perckor érkezett a helyszínre. A végrehajtó közölte a rendőrökkel, hogy kilakoltatást fog végrehajtani, melyhez a rendőrség segítségét kéri. A r. hadnagy a H-1236-os bevetési csoporttal felvette a testvédő felszerelést, és a helyszíni parancsnok utasítására megkezdte az intézkedést.

15 óra 15 perckor a kilakoltatással érintett lakás ajtaja előtt a bírósági végrehajtó figyelmeztette a lakás tulajdonosát, hogy a jogszerű kilakoltatást megkezdte, és felszólította őt a lakás elhagyására. A tulajdonos a felszólításnak nem tett eleget. A biztosítás parancsnoka ezzel egy időben felszólította a lakásban tartózkodókat, hogy a helyszínt hagyják el, és a kilakoltatást ne akadályozzák. A felszólításnak senki sem tett eleget, ezért az önálló bírósági végrehajtó által felkért lakatos megkezdte a rácsok leszerelését és szétbontását.

A K. Csoport tagjai az ajtó és a rács közötti részen kezüket a rácsra helyezve folyamatosan akadályozták a lakatos munkáját, botokat is igénybe véve tevékenységükhöz, továbbá odaláncolták magukat az összehegesztett rácsokra és a bejárati ajtó biztonsági rácsára is. A biztosítás parancsnokának utasítására az odaláncolt személyeket a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságára szabálysértés továbbfolytatása miatt előállították.

A lakásba 16 óra 30 perckor sikerült bejutni, ahol a biztosítás parancsnoka felszólította a bent tartózkodókat, hogy a helyszínt önként hagyják el, máskülönben elő lesznek állítva. A biztosítás parancsnokának utasítása az volt, hogy aki önként elhagyja a lakást, azt nem kell előállítani, csak igazoltató lapot kell kitölteni. Ezen személyeket a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságának beosztottjai igazoltatták.

A lakás elhagyását megtagadó személyeket a r. hadnagy alárendeltségébe beosztott bevetési egységek további intézkedések végett előállították a B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitányságára. A helyszínen ezek után normalizálódott a helyzet. A történetekről folyamatos kamerafelvétel készült, a bevetési csoportokba beosztott állomány minden esetben jog- és szakszerűen, higgadtan és fegyelmезetten intézkedett. A r. hadnagy 18 óra 00 perckor hagyta el a helyszínt bevetési csoportjaival a biztosítás parancsnokának engedélyével, azonban a bírósági végrehajtók munkájának segítésére a H-1232-es bevetési csoportból hátrahagyott 4 főt. Ezt követően a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságára ment annak érdekében, hogy a személyes szabadságot korlátozó intézkedések és kényszerítő eszközök használatának jogszerűségét vizsgálja. A r. hadnagy a B. városi rendőr-főkapitányság kerületi rendőrkapitányság Ügyeletes Tisztjének utasítására 3 előállított személyt átszállított a B. városi rendőr-főkapitányság egy másik kerületi fogdájába, mivel elhelyezésük nem volt megoldott.

A r. hadnagy a személyes szabadságot korlátozó jelentések befejezését követően 22 óra 40 perckor indult el a K. Rendőrség Központi Objektumába, ahová 23 óra 15 perckor érkezett meg.

3) A K. Rendőrség jelentést készített a panaszos előállításának végrehajtásáról, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásáról. A panaszossal szemben 2012. július 17-én 16 óra 00 perckor intézkedtek. Elsőként az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, majd az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és mivel felszólítás ellenére sem hagyott fel szabálysértő tevékenységével, az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján előállították.

A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert alkalmaztak, melyre előzetesen figyelmeztették. A rendőri intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérülés, illetve anyagi kár nem keletkezett.

A jelentést készítő r. törzsőrmester beszámolt róla, hogy a panaszost 16 óra 00 perckor adta át neki előállítás végrehajtása céljából a B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitányságának egyik mb. alosztályvezetője. A r. törzsőrmestert arról tájékoztatták, hogy a panaszos magát az ajtórácshoz láncolta, ahonnan végül testi kényszer alkalmazásával kellett levágni. A panaszost többször felszólították a szabálysértés abbahagyására, mindvégig eredménytelenül. A panaszossal szemben egy r. törzsőrmester hölgy előzetes ruházátátvizsgálást hajtott végre, és a r. törzsőrmester a panaszost igazoltatta is. Az intézkedésről videofelvétel készült. A panaszosnak sérülése nem keletkezett, panasszal nem élt. A r. törzsőrmester a panaszost tájékoztatta előállításának tényéről és indokáról, valamint arról is, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést fog tenni jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt. A szabálysértés tényét a panaszos elismerte, a szabálysértési nyilatkozatot kitöltötte és aláírta. A panaszost 17 óra 00 perckor adták át a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitánysága fogdájának, sérülés- és panaszmentesen.

A panaszos a helyszínen úgy nyilatkozott, hogy nem kér orvosi ellátást, azonban a kapitányságra érkezve az ügyeletes tisztől mentőt kért, arra hivatkozva, hogy egy általa nem ismert rendőr a lánc levágása közben szolgálati lőfegyverével megnyomta nemi szervét. A rendőrkapitányság épületébe 17 óra 10 perckor érkezett M. M. mentőtiszt, aki a panaszost megvizsgálva elmondta, hogy sérülése nem keletkezett és további ellátásra nem szorul.

A csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, illetve az Rtv. 15. §-ának (1) és (2) bekezdése alatt szabályozott arányossági kritérium teljesült. A parancsnoki kivizsgálásra kézírással vezették rá, hogy a panaszos 2012. július 17-én, 20 óra 15 perckor lett szabadon bocsátva.

Az iratokhoz csatoltan egy szöveges parancsnoki kivizsgálás is eljutott a Testülethez. A kivizsgálás szerint a panaszossal szemben egy r. törzsőrmester és egy r. őrmester kezdeményezett intézkedést a végrehajtó intézkedése tárgyát képező lakás ajtaja előtt. A panaszos a lakás bejárata elé láncolta le magát, és többszöri rendőri felszólítás ellenére sem hagyta el a helyszínt. A láncc eltávolítása során testi kényszert kellett alkalmazni. Ezzel kapcsolatban a panaszos úgy nyilatkozott, hogy ágyéka környékén sérülése keletkezett, orvosi eljárást azonban a helyszínen nem igényelt. A B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságának fogdáján a panaszos végül orvosi ellátásban részesült: a mentős sérülést nem diagnosztizált, további ellátást a panaszos nem igényelt. A r. százados az eset összes körülményeit figyelembe véve megállapította, hogy a testi kényszer alkalmazása sérülést nem okozott.

4) A K. Rendőrség csoportvezetői 2012. július 7-én jelentésben számoltak be napi tevékenységükről, mivel azonban ezen jelentések a korábbiakban ismertettekhez képest új információkat nem tártak fel, ismertetésüktől a Testület eltekint. Hasonlóképpen nem tartalmazott korábban még nem ismertetett releváns információkat a K. Rendőrség egyik r. zászlósának 2012. július 18-án kelt jelentése sem.

B) A B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitánysága az alábbi iratokat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitányságának vezetője 2012. augusztus 24-én kelt jelentésében a B. városi rendőr-főkapitányság hivatalvezetőjét arról tájékoztatta, hogy a rendőri intézkedésre N.-né Dr. E. K. önálló bírósági végrehajtó megkeresése alapján került sor.

Az intézkedés biztosítása érdekében előzetes helyszínmegtekintés céljából 13 óra 35 perckor érkezett meg az intézkedés foganatosításában résztvevő egység. Az egység az előjárónak jelentette, hogy ellenszegülés várható, és a helyszínen maradt. A biztosítás érdekében tett intézkedések a végrehajtási cselekmény 15 óra 00 percre tervezett megkezdésével folytatódtak.

A végrehajtó 2012. július 8-ai keltezéssel kérte megkeresésében a végrehajtási cselekmény biztosítását. Helyszínre érkezéskor a korábbi tapasztalatoknak megfelelően kérte a megfelelő szintű biztosítást. Intézkedését bemutatkozással és az eljárási cselekmény tényének közlésével kezdte meg, majd az együttműködés hiánya, és tevékenységének akadályozása miatt kért rendőri segítséget a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.). 45. §-a alapján, illetőleg biztonsága érdekében, helyszíni egyeztetés alapján.

A helyszínmegtekintés céljából megjelent egység közölte a rendőri jelenlét okát a címnél tartózkodókkal, illetve az intézkedés tényleges megkezdésekor egy r. főhadnagy külön is közölte az intézkedés okát és célját. Az intézkedést 40 rendőr részvételével hajtották végre, a kerületi kapitányság állományából 8 fő, a K. Rendőrség állományából 32 fő igénybe vételével. Az intézkedő rendőrök bevetési ruházatot viseltek.

A rendőrök felszólították a helyszínen tartózkodó személyeket, hogy a végrehajtási eljárás biztosítása érdekében tegyék szabaddá a bejárat előtti területet, és az eljárást akadályozó cselekményüket hagyják abba. Az intézkedést akadályozó személyeket tájékoztatták arról, hogy jogsértést követnek el, és figyelmeztették őket ellenszegülésük következményeire. Az aktivistákat egyértelműen tájékoztatták arról is, hogy végrehajtási eljárás van folyamatban. A felszólítás kihangosítás nélkül történt, mivel az a helyszín jellege miatt szükségtelen lett volna.

A rendőrök azon személyeket vonták intézkedés alá, akik nem engedelmeskedtek a végrehajtási cselekmény biztonságos és eredményes lefolytatására irányuló felszólításnak. A felszólítás a folyosó szabaddá tételére, az ellenszegülés abbahagyására kiterjedt, illetve figyelmeztették az egybegyűlteket a törvényes következményekre is. A különböző felszólítások az aktivisták testi épségének megóvását is célozták. A végrehajtó eljárásának biztosítása jogalapjául pedig a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. §-a szolgált.

Az akadályok elhárításáról a közreműködés kérelmezője gondoskodott, a rendőrség a testi épség megóvása és az esetleges sérülések elkerülése érdekében működött közre, a felvételeken látható módon (pl.: flexeléskor a kihulló szikrákat eltakarták/ a levágott vasrácsot biztonságosan leválasztották az aktivistákról).

A rendőrség az esetleges sérültek ellátása érdekében orvosi jelenlétről is gondoskodott. A személyes szabadságot korlátozó jelentésekben foglaltak szerint senki nem szenvedett sérülést. Volt, aki azt kiabálta, hogy eltörték a kezét, illetve volt, aki sérelmezte, hogy állítólag nemi szervéhez ért az intézkedő oldalán viselt pisztoly.

Büntetőeljárás a rendelkezésre álló adatok szerint nem indult az ügyben. Egy alkalommal történt hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének megelőzésére felszólítás a zárt ajtón keresztül, amely eredménnyel járt, és az aktivisták azonnal elálltak a cselekmény elkövetésére irányuló szándékuktól. Szabálysértési eljárás a rendőrkapitányság rendelkezésére álló adatok szerint 5 személlyel szemben indult, és a panaszos is köztük volt.

2) A rendőrkapitányság csatolta N.-né Dr. E. K. Végrehajtói Irodájának 2012. június 28-án kelt megkeresését, melyben a bírósági végrehajtó B. város egyik kerületi bírósága által kiállított végrehajtható okirat alapján kérte az adós elleni végrehajtás lefolytatásához két fő rendőri segítség biztosítását. A megkeresés a lakáskiürítés időpontját megjelölte.

Az iratok között a Testülethez érkezett továbbá egy „Adatlap a végrehajtási eljárásban történő rendőri közreműködésről”, melyen szerepel a végrehajtható okiratot kiállító bíróság megnevezése, a végrehajtható okirat száma, a végrehajtási eljárás ügyszáma, valamint a végrehajtó neve is.

3) 2012. július 17-én kelt jelentésében a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságának r. zászlósa beszámolt a kilakoltatás általa tapasztalt részleteiről. A r. zászlós részt vett az előzetes ellenőrzés lefolytatásában, amelyre azért volt szükség, mert a rendőrkapitányságnak tudomása volt róla, hogy a K. otthonvédő szervezet meg fog jelenni a kilakoltatáson és azt passzívan vagy aktívan akadályozni fogja.

A r. zászlós a D. u. 9. szám 5. emeletén azt tapasztalta, hogy a kilakoltatás alatt álló lakás folyosója elé egy kb. 160 cm magas vasból készült korlátot emeltek, megakadályozva ezzel a

folyosóra és közvetlenül az ajtó előtti térbe való bejutást. A lakásból egy K. feliratú pólót viselő személy közölte a r. zászlóssal, hogy nagyjából 15-en vannak a lakásban, és passzívan ellen fognak állni a kilakoltatásnak. Az észlelteket a r. zászlós jelentette felettesének, és a helyszínen maradt a további intézkedések megtétele érdekében.

Időközben a kilakoltatással érintett lakás előtti folyosórészen dupla fémrácsot helyeztek fel az otthonvédők, akik a végrehajtó felszólítására nem voltak hajlandóak elhagyni a lakást, ezért a végrehajtó rendőri közreműködést kért a lakásban tartózkodó személyek eltávolítása érdekében. Az aktivisták a helyszínen tartózkodó r. főhadnagy felszólítására sem voltak hajlandóak elhagyni a lakást.

A főhadnagy figyelmeztette a lakásban lévőket, hogy esetlegesen megsérülhetnek a lakás előtt torlaszként emelt fémrácsok és az ajtó eltávolítása során, és felszólította őket, hogy saját érdekükben hagyják el a lakást, ennek azonban továbbra sem tettek eleget. Ezt követően a torlaszként emelt rácsokat a kilakoltatást kérő személy távolította el. A lakásba ezek után sikerült bejutni, ahol felszólításra több személy elhagyta a lakást – ezért ők igazoltatásuk után szabadon távozhattak. A további intézkedéseket az aktívan vagy passzívan ellenálló személyekkel szemben a K. Rendőrség állománya hajtotta végre. Az intézkedés során összesen 19 személy adatait kérték le a nyilvántartásokból, azonban a KIR-ben és a SIS-ben egyik személy sem szerepelt, illetve 7 személyt állított elő a K. Rendőrség, akik közül 4 személyt a B. városi rendőr-főkapitányság egyik, 3-at pedig a B. városi rendőr-főkapitányság másik kerületi rendőrkapitányságának előállítójában helyeztek el.

A lakásban tartózkodó S. L.-né rosszullette panaszkodott, valamint öngyilkossági szándékot hangoztatott a kilakoltatás miatt, ezért a korábban a helyszínen hívott mentő ápolója az Ny. Gy. kórházba szállította. S. L.-né ellátást nem igényelt, kórházba történő szállításához pedig rendőri segítséget nem igényeltek. A lakásban tartózkodó személyek az ideiglenes rácsok kihelyezésekor vakolatot és festéket távolítottak el a falról, amely miatt értesítették Cs. L.-nét (*feltehetőleg a társasház gondnokát*), aki elmondta, hogy a rongálási kárral kapcsolatban a későbbiekben fog nyilatkozni.

4) Az iratcsomag tartalmazott továbbá egy a Terrorelhárítási Központ által a B. városi rendőr-főkapitányság részére továbbított levelet, amely a „K. akció holnap” címmel hívja fel a B. városi rendőr-főkapitányság munkatársainak figyelmét a kilakoltatással szemben tervezett demonstrációra. A levél a K.-csoport egyik aktivistájától származik, aki a 2012. július 17-én foganatosított kilakoltatás előzményeit ismerteti társaival, és felhívja őket a végrehajtással szembeni ellenállásra.

C) A Testület megtekintette továbbá a helyszínen készített videofelvételeket is.

1) A [...] ³ linken a Testület megtekintett egy felvételt, amelyen a panaszos szabadon bocsátását követően 2 perc 58 másodperc hosszan a rendőrkapitányság épülete előtt nyilatkozik a vele történt eseményekről. A panaszos a felvétel elején közli, hogy őt pisztolytussal csiklón vágta az egyik rendőr. A nővel „letolatták a bugyiját” és egy „csaj” ránézett, és közölte, hogy bevérzés nincs, de ha akar, 5000 forint ellenében láttelepet csináltathat a nőgyógyászaton. A panaszos tájékoztatja a köréje gyűlt személyeket, hogy „azt mondták, mehet haza”, és mutatja a részére az intézkedéssel összefüggésben átadott iratokat, megjegyezve, hogy ő nem lát szemüveg nélkül, így azt sem tudja, hogy milyen papírokat

³ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a linket töröltük.

kapott. Az egyik aktivista kérdésére a panaszos elmondja, hogy a rendőrök „rendesek voltak”, eltekintve attól, hogy egyikük „kajakra csiklón vágta”. A panaszos ezt követően a mentőorvossal szembeni sérelmeit adta elő.

2) A K. Rendőrség egyik r. őrmestere 54 perc 34 másodperc hosszúságú felvételen rögzítette a helyszínen történt eseményeket. A videó elején a K. csoport aktivistái és a bírósági végrehajtó között szóváltás alakul ki. A végrehajtó bemutatkozik, és az adóst keresi. Az aktivisták hangosan követelik a végrehajtótól a végrehajtási lapot, aki továbbra is kitartóan keresi az adóst, jelezve, hogy csak felé köteles igazolni a végrehajtás jogalapját. Az aktivistáktól a végrehajtó hiába próbálja megtudni, pontosan kik ők, és milyen jogos érdekük fűződik a végrehajtás megfiúsításához. Először 04 perc 45 másodpercnél hangzik el felszólítás a rendőrség részéről a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés megszüntetésére, ekkor a résztvevőket személyazonosságuk igazolására is felszólítják és figyelmeztetik magatartásuk lehetséges jogkövetkezményeire. A felvételen látható rendőrök egy része bevetési öltözetet visel, esetükben a sisakon tisztán olvashatóak az azonosító számok, a szolgálati egyenruhát viselő rendőrökön pedig szemmel láthatólag névkitűző, és azonosító számmal ellátott jelvény van. 06 perc 17 másodpercnél egy riporter jelzi a rendőröknek, hogy ő az MTV-től jött, mire a helyszínparancsnok közli vele, hogy „amennyiben átmegy a másik oldalra, ott tartózkodhat nyugodtan”. A lakáson kívül tartózkodó személyeket folyamatosan kísérik le az épület elé. A rendőrök és az aktivisták között hosszas párbeszéd és vita alakul ki a rendőrök által közölt tájékoztatással kapcsolatosan, 11 perc 24 másodpercnél pedig egy férfi megkezdí a bejárati ajtó előtti rács flexszel való eltávolítását. A rendőrök egy férfi folyamatos fizikai ellenállása közepette eltávolítják a belső rácsot, 21 perc 24 másodperctől pedig látszik a tűzgátló, amivel megpróbálták megakadályozni, hogy a kipattanó szikrák a rácsot folyamatosan fogó és azt lábával támasztó férfi testi épségében kárt tegyenek.

25 perc 59 másodpercnél ruházata alapján a panaszos azonosítható: hátát lehet látni, mivel a bejárati ajtót védő rácshoz láncolta magát. A folyosón képződött sűrű tömegben a rendőrök folyamatosan, az aktivisták között oldalazva próbálják a rácshoz láncolt személyeket kiszabadítani. 27 perc 00 másodpercnél a panaszos közli a rendőrrel, aki éppen szomszédját próbálja a rácstról leválasztani, hogy „idefigyeljen, na, ha ezt a vackot még egyszer a lábam közé teszi - a pisztolyát -”, figyelmeztetését azonban nem fejezi be. A rendőr a panaszos mellett áll, és mindkét kezével a panaszos mellett álló másik aktivistát próbálja a láncok közül eltávolítani. A rendőr kezeivel egyáltalán nem ér a panaszoshoz, ugyanakkor fegyvere teste oldalán elképzelhető, hogy a panaszos nemi szervéhez ért, tekintve, hogy a folyosón igen sűrű tömegben zajlott az intézkedés. A felvételen derékvonal alatt pontosan nem látszik, mi történt. A panaszos a rendőrt egyáltalán nem löki meg. Hanglejtéséből egyértelmű, hogy azonnal fel akarta hívni a rendőr figyelmét mozdulatának kényelmetlen jellegére, azonban a felvétel alapján a panaszosnak sérülést, illetve éles fájdalmat nem okozhatott a beadványban említett incidens, tekintve, hogy reakciójából ilyesmire nem lehet következtetni. 28 perc 06 másodpercnél a panaszos láncait elvágják, és elhangzik, hogy „egy hölgy, egy előállítás”, a továbbiakban pedig a panaszos nem látható.

3) A K. Rendőrség r. törzsőrmesterének 15 perc 26 másodperc hosszúságú felvételén két ruházátátvizsgálással egybekötött igazoltatás látható, melyet a rendőrök már a kilakoltatás biztosításának végeztével, az érintett társasház előtt lévő parkolóban foganatosítottak. A felvétel kezdete 16 óra 2 perc. A piros pólót, és barna zsebes nadrágot viselő panaszos már 1 perc 30 másodpercnél feltűnik, amikor két rendőr, nagyjából fél méteres távolságból kíséri az egyik szolgálati gépjárműhöz. A panaszos 1 perc 50 másodpercnél előveszi igazolványait, és

bemutatja az egyik rendőrnek. Később egy harmadik rendőr is a helyszínre érkezik, valamint egy férfi is, akit egy rendőrnő kísér. 04 perc 30 másodperc környékén még két otthonvédő érkezik a szolgálati gépjármű mögé nézelődni. 05 perc 29 másodpercnél a panaszos kijelenti a köréje gyűlt személyek előtt, hogy a „pisztoly behatolt a lába közé”, amikor a láncot próbálták levágni róla. A panaszos el is játssza, hogy „így, ahogy az oldalán van a pisztoly (rámutat az egyik rendőrre), ide benyomta (ölére mutat)”, és azt is hozzá teszi, hogy elég erősen. Az egyik otthonvédő ekkor megkéri a rendőröket, hogy az elhangzottakról mindenképpen készítsenek feljegyzést. A rendőr megkérdezi, hogy szándékosan, vagy véletlenül történt-e mindez, mire a panaszos azt feleli, hogy „hát ahogy vágták le rólam a láncot”. A panaszos rámutat az egyik rendőrre, hogy az a rendőr is ilyen mellényt viselt, illetve mondja (és egyúttal imitálja is), hogy a rendőr pisztolyát ő ellökte, a rendőr pedig a fegyver után kapott, mert azt hitte, hogy a panaszos azt el akarja venni tőle. 10 perc 18 másodpercnél a szolgálati gépjármű mögött egy rendőrnő udvariasan megkéri a panaszost, hogy a zsebében lévő tárgyakat szíveskedjen kiemelni. A panaszos felszólításra kistáskáját is kinyitja, amibe a rendőr belenéz, majd megköszöni, hogy megmutatta. 16 perc 14 másodpercnél a rendőrnő a panaszos ruházatát és zsebeit átvizsgálja, majd megköszöni az együttműködést. A panaszos nem él észrevétellel. 14 perc körül egy civilruhás férfi faggatja a panaszost arról, hogy mi történt, és felhívja a figyelmét, hogy minden rendőrön azonosító szám látható, úgyhogy ha állításai a valóságnak megfelelnek, akkor lehetősége van körbenézni, és megkeresni azt a rendőrt, akit az inzultussal vádol. A férfi hangsúlyozza, hogy az előállítás jogszerű volt, azonban tettelesen bántani senkinek nem volt joga a panaszost, mire a panaszos 14 perc 58 körül tisztán hallhatóan kijelenti, hogy „ez nem tettelegesség volt, csak kellemetlen”. Ezt követően a panaszost a szolgálati gépjárműhöz kísérik, és megvárják míg beül.

4) A Testület meghallgatta továbbá a K. Rendőrség az intézkedés napján 13 és 17 óra között rögzített rádióforgalmazásának hanganyagát. A meghallgatott CD-lemez tartalma a rendőrség által megküldött iratok tartalmával egybevág – azon konkrétan a panaszos személyéhez kapcsolódó közlés nem hallható.

III.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a panaszos a rendelkezésére álló határidőben terjesztette-e elő panaszbeadványát.

Az Rtv. – intézkedés idején hatályos – 93. §-ának (1) bekezdése szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az öt ért jogsérelemlről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése értelmében ugyanakkor a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően pedig a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Beadványában a panaszos tévesen jelölte meg mind az intézkedés időpontját, mind a panaszbeadvány keltét. A panaszos levelében azt állította, hogy az intézkedés 2012. június 17-én történt és levelét 2012. június 25-ével keltezte, azonban azt a postabélyegző tanúsága szerint 2012. július 26-án adta csak postára. Az előadó testületi tag kérdésére a panaszos a

fentieket pontosítva elmondta, hogy az intézkedést valójában 2012. július 17-én foganatosították, és ő július 25-én írta meg a beadványt, melyet másnap postára is adott. Beadványában a panaszos ezen túlmenően határozottan állította, hogy semmiféle jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást nem kapott az előállítását lebonyolító rendőrkapitányságon. A panaszost a K.-csoport otthonvédői keresték meg az interneten, és ők tájékoztatták a Testület létezéséről. A panaszos állította továbbá, hogy a Testület eljárására irányadó határidőről tévesen informálták, mivel azt mondták neki, 15 nap áll rendelkezésére a beadvány előterjesztésére.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszos az intézkedés időpontjától számított 9. napon küldte meg panaszbeadványát a Testülethez, tehát az Rtv. által megszabott határidőt 1 nappal túllépte. A Testület a hozzá érkezett iratok között nem talált utalást arra nézve, hogy a panaszost mennyiben oktatták ki jogorvoslati jogairól, és a panaszos részére a személyes szabadságát korlátozó intézkedésről, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásáról kiállított igazolást sem lelte fel a megkeresésére megküldött iratsomagban. 2013. április 17-én a Testület tanácsadója telefonon kereste meg a B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitányán az ügy előadóját, aki ígéretet tett, hogy utánanéző, miért nem szerepel az igazolás megküldött dokumentumok között. Másnap a r. alezredes visszahívta a Testület tanácsadója, és tájékoztatta, hogy az irattárat átnézték, azonban ott sem találták az igazolást, ezért nem tud felvilágosítást adni arról, hogy azon szerepel-e a rendszeresített, jogorvoslati jogokról szóló kioktatás. A r. alezredes valószínűsítette, hogy az igazolást szabadon bocsátásakor a panaszos részére kiadták, azonban a rendőrkapitányság saját irattárába nem készített belőle másolatot, az előállítás végső időpontját pedig utólag vezették rá a jelentésekre.

Mindezek alapján a Testület nem tudta tisztázni, hogy a panaszos megkapta-e az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése által előírt tájékoztatást, ezért úgy foglalt állást, hogy a bizonyítás nehézségeit nem értékeli a panaszos hátrányára, és – különös tekintettel a késelem rövidségére – a panaszbeadvány befogadása és érdemi vizsgálata mellett döntött.

2) Ezt követően a Testületnek saját hatáskörét kellett vizsgálat alá vonnia.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

E rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszos sérelmeinek egy részét kifejezetten a rendőrség kötelékébe nem tartozó mentőorvos viselkedésével kapcsolatban adta elő. Beadványaiban a panaszos hosszasan ecsetelte a mentőorvos minősíthetetlen hozzáállását, aki őt mindenféle „szemét, aljas, mocskos kis féregnek hordta el”, és állítása szerint azt közölte vele, hogy „az ilyen embernek” nem jár orvosi ellátás. A panaszos sértve érezte magát amiatt, hogy az orvos vizsgálatának megkezdése előtt még rá is gyújtott, és nehezményezte, hogy az anamnézist fogvatartotti státuszának rögzítésével indította. Ezen túlmenően a panaszos véleménye szerint az orvosi vizsgálat maga sem volt kellően alapos.

Az Rtv. fent idézett 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület kizárólag a rendőrség intézkedéseit, mulasztásait, illetve a rendőrség által alkalmazott kényszerítő eszközök jogszerű használatát vizsgálhatja. Jelen állásfoglalás IV. része alatt a Testület vizsgálta, hogy a panaszos számára lehetővé tették-e az Rtv. által biztosított orvosi vizsgálat igénybe vételét, arra azonban, hogy az orvos a vizsgálatot pontosan miként végezte el és milyen modorban érintkezett a panaszossal, a Testület hatáskör hiányában nem terjeszthette ki vizsgálatát.

b) **Hasonlóképpen nem jogosult értékelni a Testület a végrehajtási eljárás és a végrehajtó magatartásának jogszerűségét - vizsgálatát kizárólag végrehajtási eljárásban közreműködő rendőrökre, és az általuk foganatosított intézkedésekre nézve folytathatja le.**

c) A panaszos a szabálysértés elkövetésének tényét is vitatta beadványában, mondván, nem tudja, milyen szabálysértést valósított meg viselkedésével, tekintve, hogy sem a lánc elvágásakor, sem előállításakor semmilyen ellenállást nem tanúsított. Ezen túlmenően a panaszos előadta még, hogy a rendőrök gyakorlatilag megpróbálták „rábeszélni” a szabálysértés elismerésére, arra hivatkozva, hogy mindenről felvételt készítettek.

A Testület a fentiekkel kapcsolatban rögzíti, hogy a Testület nem szabálysértési hatóság, így nem jogosult megállapítani, hogy a panaszos a terhére rótt szabálysértést elkövette-e vagy sem, illetve a szabálysértési hatóság határozatának felülbírálatát sem végezheti el. Tekintettel arra, hogy a panaszos sérelmeit érintő szabályanyagot nem az Rtv., hanem az intézkedés időpontjában hatályos, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény tartalmazza, a Testület a szabálysértési eljárás egyéb kapcsolódó momentumait sem vizsgálhatta – egyebek mellett azt sem, hogy a panaszos a szabálysértési eljárás keretében milyen dokumentumokat, milyen okból írt alá.

A Testület tehát a panasz fenti része tekintetében szintén hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát és az abból levezethető testi épséghez való jogát, IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A panaszos beadványában a rendőri intézkedés jogszerűségét egészében vitatta.

Előadta, hogy a lakás tulajdonosának meghívására jelent meg 2012. július 17-én az érintett ingatlannál, kifejezetten azzal a céllal, hogy a kilakoltatás ellen tiltakozzon. A panaszos a kilakoltatás egészét jogtalanak véli, és ezt arra alapozza, hogy amikor a végrehajtó megérkezett, az otthonvédők hiába kérték őt a végrehajtási papír felmutatására, erre nem volt hajlandó. A panaszos végül úgy döntött, önszántából odaláncolja magát a bejárati ajtót védő rácshoz, hogy az általa törvénytelennek tekintett kilakoltatást megakadályozza.

A rendőrségi iratokból kitűnt, hogy a rendőri intézkedésre N.-né Dr. E. K. önálló bírósági végrehajtó megkeresése alapján került sor. A végrehajtó megkeresésében a végrehajtási cselekmény biztosítását kérte. A kilakoltatás napján az eljárás lefolytatását a végrehajtó bemutatkozással és az eljárási cselekmény tényének közlésével kezdte meg, majd az együttműködés hiánya, és tevékenységének akadályozása miatt, valamint biztonságának megóvása érdekében kért rendőri segítséget a Vht. 45. §-a alapján. A végrehajtó eljárásának biztosítása jogalapjául a Szolgálati Szabályzat 37. §-a szolgált.

A B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitánysága csatolta N.-né Dr. E. K. Végrehajtói Irodájának 2012. június 28-án kelt megkeresését, melyben a bírósági végrehajtó B. város egyik kerületi bírósága által kiállított végrehajtható okirat alapján kérte az adós elleni végrehajtás lefolytatásához rendőri segítség biztosítását. A megkeresés a lakáskiürítés időpontját megjelölte. Ezen iratokon túlmenően a Testület rendelkezésére állt egy a végrehajtási eljárásban történő rendőri közreműködésről kiállított adatlap, melynek tartalma a rendőri jelentésekben hivatkozott adatokkal megegyezik.

A helyszínen történeteket nagy terjedelmű videofelvétel rögzítette, amely az intézkedés körülményeit illetően a Testülethez a rendőrségtől érkezett iratok tartalmát messzemenőig alátámasztotta. A felvételekből nyilvánvaló, hogy a helyszínen végrehajtási eljárás volt folyamatban – a helyszínen megjelent a végrehajtó, bemutatkozott, és közölte, hogy végrehajtási eljárás keretében a lakást ki kell ürítenie. Tekintettel arra, hogy tiltakozó aktivisták a kilakoltatással érintett lakás bejárata elé torlaszt emeltek, és azon a végrehajtót felszólítása ellenére sem voltak hajlandók átengedni, a helyszínparancsnok felszólította őket, hogy magatartásukkal ne akadályozzák a végrehajtó jogszerű eljárási cselekményének véghezvitelét. A felvételen az is látható, ahogyan a végrehajtó hosszasan próbálja kihívni a lakásból az adóst, hogy közölhesse vele a kilakoltatás tényét és jogalapját, azonban nem jár sikerrel, mivel az adós nem jön ki az ingatlanból.

A rendőrség bírósági végrehajtási eljárásban való közreműködéséről az Rtv. 39. §-a rendelkezik. A jogszabályhely értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – egyéb esetek mellett – végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező [e)]. A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiak szerint egészíti ki. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által fogantatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszer-cselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási

kényszercselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. A rendőrt az erre irányuló kérelem alapján az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt fogatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre.

Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, akiknek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki. A rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem fogatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől. A rendőr szolgálati elöljárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A Vht. alapvető rendelkezései között, az 5. §-ban az alábbiakat rögzíti. A bírósági végrehajtás során állami kényszerrel is el kell érni, hogy a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett teljesítse a kötelezettségét. Az állami kényszer – a törvény keretei között – elsősorban az adós vagyoni jogait korlátozhatja, kivételesen az adós személyiségi jogait is érintheti. Az adós személye elleni kényszercselekményt – a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) intézkedése alapján – a rendőrség végzi el. A rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetőek, illetőleg alkalmazhatóak, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.” A 45. § értelmében továbbá: „Ellenzegülés esetén a végrehajtó közvetlenül a legközelebbi helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenzegülés megszüntetése végett. A végrehajtó a rendőrség közreműködését feltünteti a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyvben.”

A Testület hatásköri szabályai értelmében a végrehajtás és a végrehajtói magatartás jogszerűségének a vizsgálatára nem jogosult, azt ugyanakkor kétséget kizáróan meg tudta állapítani, hogy a csatolt dokumentumok és az idézett rendelkezések a rendőrség oldalán közreműködési kötelezettséget teremtettek az aktivisták tevékenységének alapjául szolgáló végrehajtási eljárásban. A helyszínen a rendőrök a végrehajtó előzetes kérésének, illetve a helyettes végrehajtó kilakoltatás során adott instrukcióinak megfelelően voltak kötelesek a végrehajtás eredményes lebonyolítása érdekében közreműködni.

A Testület ehelyütt utal továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, miszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Testület – elsősorban a helyszínen készült felvételek alapján kialakított – álláspontja szerint, a helyszínen a végrehajtó megkeresésére megjelent rendőrök egyértelműen a közrendet veszélyeztető cselekményt tapasztaltak, amikor észlelték, hogy az aktivisták a végrehajtási eljárás megakadályozására törekedve barikáddal zárták ki a végrehajtót az ingatlanból, ezért a rendőrségnek kétséget kizárólag intézkedési kötelezettsége keletkezett.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése értelmében pedig a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek — ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik — mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

A Testület határozott meggyőződése szerint önmagában az a tény, hogy a helyettes végrehajtó a kilakoltatás helyszínénél szolgáló ingatlanban tartózkodó — a végrehajtási eljárásban semmilyen módon nem érintett, és érintettségét jogi indokkal nem valószínűsítő — panaszosnak és társainak nem mutatta be a kilakoltatás alapjául szolgáló jogi dokumentumokat, semmiképpen nem jogosította fel a panaszost arra, hogy a rendőri intézkedéssel szemben ellenállást tanúsítson.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerű eljárást tanúsítottak, amikor a tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint fejtették ki, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valószínűsítették meg.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállításával foglalkozott.

a) Az előállítás jogalapját illetően a Testület a következő megállapításokat teszi.

A panaszos előállításának végrehajtásáról készített jelentés, valamint az összes egyéb rendelkezésre álló dokumentum tanúsága szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján állították elő.

Az Rtv. idézett szakaszának értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

A K. Rendőrség parancsnoka állította, hogy a kilakoltatással kapcsolatos rendőri feladatok megkezdésekor a helyszíni parancsnok közölte az akkor még a lakásajtó és a beugrónál kialakított barikádszerű torlasz között tartózkodó, a kilakoltatás végrehajtását akadályozni szándékozó személyekkel, hogy jogerős bírósági határozaton alapuló végrehajtás van folyamatban, és felszólította őket, hogy ezt tevékenységükkel ne akadályozzák, továbbá figyelmeztette őket, hogy amennyiben a rendőri felszólításnak nem tesznek eleget, szabálysértést követnek el. A helyszíni parancsnok a felszólításokat többször megismételte. A kilakoltatást akadályozó személyek a felszólítások alatt – mintegy vezényszóra – egyszerre hangos kiabálásba kezdtek. A r. főhadnagy ezt követően ismételten, a feladat végrehajtása során pedig még több alkalommal tájékoztatta a végrehajtást akadályozó személyeket, hogy cselekményükkel a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követik el. Az egybegyűlteket figyelmeztették, hogy amennyiben szabálysértő magatartásukat nem hagyják abba, előállításra kerülnek a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságára. Személyes szabadságot korlátozó intézkedést kizárólag azon személyekkel szemben fogantatosítottak, akik a végrehajtást akadályozták, a rendőri felszólítás ellenére sem hagyták el a helyszínt, a rendőri intézkedésnek pedig nem engedelmeskedtek.

A K. Rendőrség r. hadnagy rendfokozatú alosztályvezetője jelentésében részletesen beszámolt arról is, hogy néhány aktivista odaláncolta magát az összehegesztett rácsokra, és a bejárati ajtó biztonsági rácsára is. Ezen személyeket a biztosítás parancsnokának utasítására állították

elő a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságára szabálysértés továbbfolytatása miatt.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 170., jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség című pontja a 216. § (1) bekezdése alatt kimondja, hogy aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

Ezen a ponton a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint az intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmény – akár szabálysértés, akár bűncselekmény – tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett vétkességének kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A panaszbeadványt és a panaszos vallomását áttekintve a Testület úgy találta, hogy noha a panaszos a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetését tagadta, maga rögzíti egyértelműen beadványában, hogy a kilakoltatás megakadályozása érdekében magát a bejárati ajtó biztonsági rácsához odaláncolta. A rendőrkapitányságról érkezett iratok és a panaszos által előadottak között lényegében nincs ellentmondás: a panaszos magát a rácsokhoz rögzítette, ezért miután őt onnan eltávolították, a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányságára előállították.

Ahogy a Testület ezt jelen állásfoglalás előző pontja alatt már kifejtette, a rendőrség jogszerűen működött közre a kilakoltatás biztosításában, tehát az intézkedés egésze egyáltalában nem volt jogalap nélkül való. A felvételeken tisztán kivehető a rácson lógó panaszos, és az is egyértelműen hallható, hogy a rendőrség tájékoztatása, miszerint a panaszost és társait több ízben figyelmeztették magatartásuk szabálysértő jellegére, és arra, hogy amennyiben azzal nem hagynak fel önként, elő lesznek állítva, a valóságnak megfelelt.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőrség által megnevezett szabálysértés elkövetésének minimális gyanúja mindenképpen fennállt, az előírt felszólítások pedig megtörténtek, tehát az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja megfelelő jogalapot biztosított a panaszos előállítására. A Testület álláspontja szerint tehát az előállítás jogalapját illetően a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés,

illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett f) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott. A rendőri intézkedés célja egészében véve a kilakoltatás végrehajtásának biztosítása volt, tehát a rendőri intézkedés addig nem lehetett eredményes, amíg a kilakoltatást a bírósági végrehajtó be nem fejezte. A rendőrök a helyszínen tartózkodó aktivisták közül kizárólag azon személyeket állították elő, akik a helyszínt nem voltak hajlandók a rendőri felszólításokra önként elhagyni. Az előállítás a szabálysértés továbbfolytatásának megakadályozását célozta – a Testület álláspontja szerint ezen legitim cél elérésére az alkalmas módszer a magát a rácsokhoz láncoló panaszos és társainak előállítása volt, tekintettel arra, hogy mivel a panaszos a korábbi felszólításoknak sem engedelmeskedett, alappal lehetett arra következtetni, hogy előállítás nélkül később sem hagyott volna fel akadályozó magatartásával.

Az előállítást a Testület arányosnak találta, ezért kimondta, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

c) A Testület a panaszos előállításának időtartamát is vizsgálta.

A rendelkezésre álló iratok tanúsága szerint a panaszossal szemben 16 óra 00 perckor kezdték meg az intézkedés foganatosítását, és 20 óra 15 perckor bocsátották szabadon a B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitányságáról.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az

Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok és felvételek alapján közelítő pontossággal rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. A K. Rendőrség r. törzsrörmesterének felvételén látható, ahogyan a panaszost 2-3 perccel 16 óra után a rendőrök a szolgálati jármű közelébe kísérik. A rendőri intézkedés első negyed órája még a társasház parkolójában zajlik: a panaszost meghallgatják az őt ért atrocitással kapcsolatban, igazoltatják, lekérik adatait a nyilvántartásokból, és ruházatát, valamint csomagjait átvizsgálják. Ezt követően szállítják be a panaszost a rendőrkapitányságra, ahol őt a jelentések szerint 17 óra 00 perckor adták át, az orvost pedig ezt követően értesítették. A rendőrkapitányságon az előállításból fennmaradó három óra alatt történt meg a panaszos orvosi vizsgálata, elhelyezése a fogdán, valamint a jelentések, és az előállítással kapcsolatban előírt egyéb dokumentumok (egyebek mellett a szabálysértési feljelentés) elkészítése.

A Testület álláspontja szerint a panaszos által fogdán töltött idő nem tekinthető aránytalanul hosszúnak, ezért megállapította, hogy a panaszos előállításának időtartama sem járt a személyes szabadsághoz való jog sérelmével.

3) A panaszbeadvány szerint, amikor az egyik intézkedő rendőr elvágta a panaszost a rácson tartó láncot, pisztolyának markolatát teljes erőből nemi szervébe nyomta.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. a rendőrség intézkedési kötelezettségét rögzítő 13. §-ának (3) bekezdése továbbá kimondja, hogy ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-ának felhatalmazása alapján pedig a rendőr — intézkedése során — az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Tekintettel arra, hogy a panaszos nem tudta azonosítani azt a személyt, aki a helyszínen tartózkodó 40 rendőr közül a fent kifejtett módon viselkedett vele, sem a B. városi rendőr-főkapitányság érintett kerületi rendőrkapitányságáról, sem a K. Rendőrségtől nem érkezett olyan tartalmú irat a Testülethez, amely egyértelműen ki tudta volna zárni, hogy a panaszossal mindez megtörténhetett. Azt ugyanakkor a jelentések kifejezetten tartalmazták, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert alkalmaztak, és említik azt is,

hogy már a helyszínen előadta, hogy egy ismeretlen rendőr a lánc levágása közben szolgálati lőfegyverével megnyomta nemi szervét. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszosnak sérülése nem keletkezett, és a mentőtiszt véleménye alapján további ellátásra nem szorult.

A Testületnek ugyanakkor rendelkezésére álltak az intézkedésről készített videofelvételek, melyek egyikén – gyenge minőségben ugyan, de megtekinthető volt konkrétan a sérelmezett incidens is. A K. Rendőrség r. őrmesterének felvételén a panaszos 25 perc 29 másodpercnél azonosítható: háttal a kamerának kapaszkodik a bejáratot védő rácsba, ahová oda is láncolta magát. A folyosón a tömeg rendkívül sűrű, a rendőrök folyamatosan, az aktivisták között oldalazva próbálják a rácshoz láncolt személyeket kiszabadítani. 27 perc 00 másodpercnél a panaszos közli a rendőrrel, aki éppen szomszédját próbálja a rácstről leválasztani, hogy „idefigyeljen, na, ha ezt a vackot még egyszer a lábam közé teszi - a pisztolyát -”, figyelmeztetését azonban nem fejezi be. A rendőr a panaszos mellett áll, és mindkét kezével a panaszos mellett álló másik aktivistát próbálja a láncok közül eltávolítani. A rendőr kezeivel egyáltalán nem ér a panaszoshoz, ugyanakkor fegyvere teste oldalán elképzelhető, hogy a panaszos nemi szervéhez ért, tekintve, hogy a folyosón igen sűrű tömegben zajlott az intézkedés. A felvételen derékvonal alatt pontosan nem látszik, mi történt. A panaszos a rendőrt egyáltalán nem löki meg. Hanglejtéséből egyértelmű, hogy azonnal fel akarta hívni a rendőr figyelmét mozdulatának kényelmetlen jellegére, azonban a felvétel alapján a panaszosnak sérülést, illetve éles fájdalmat nem okozhatott a beadványban említett incidens, tekintve, hogy reakciójából ilyesmire nem lehet következtetni. 28 perc 06 másodpercnél a panaszos láncait elvágják, és elhangzik, hogy „egy hölgy, egy előállítás”, a továbbiakban pedig a panaszos nem látható.

A K. Rendőrség r. törzsőrmesterének későbbi felvételén a panaszos el is játssza a történeteket. A panaszos kijelenti, hogy a „pisztoly behatolt a lába közé”, amikor a láncot próbálták levágni róla. A panaszos imitálja, hogy „így, ahogy az oldalán van a pisztoly (rámutat az egyik rendőrré), ide benyomta (ölére mutat)”, és azt is hozzá teszi, hogy elég erősen. A rendőrök szemmel láthatólag megpróbálják felderíteni, mi történhetett, és meg is kérdezik a panaszostól, hogy szándékos vagy véletlen cselekményről van-e szó, mire a panaszos magyarázatképpen azt válaszolja, hogy „hát ahogy vágják le rólam a láncot”. A panaszos rámutat az egyik rendőrré, hogy az a rendőr is ilyen mellényt viselt, illetve mondja (és egyúttal imitálja is), hogy a rendőr pisztolyát ő ellökte, a rendőr pedig a fegyver után kapott, mert azt hitte, hogy a panaszos azt el akarja venni tőle.

A Testület a felvételek alapján kizárta, hogy szándékos inzultus történt volna. A felvételen látható, hogy a rendőr mindkét keze foglalt (azokkal a panaszos mellett álló másik aktivistát próbálja kiszabadítani), és ha pisztolya a panaszos genitáliájához valóban hozzáért, az kizárólag véletlenül történhetett. Mivel a folyosón nagyon sötét volt, és óriási a tömeg, a felvétel alapján az sem állapítható meg egyértelműen, hogy hozzáért-e a fegyver egyáltalán a panaszoshoz, ugyanakkor nem cáfolható ennek lehetősége nyilvánvalóan. A rendőr egyszerűen a panaszos mellett áll a felvételen, tehát nem lehetséges, hogy „teljes erejéből” nyomta volna meg a panaszos nemi szervét, nincs szó „behatolásról” és a panaszos egyáltalában nem is reagál úgy, mintha valóban fájdalmat érezne, egyszerűen kifejezi felháborodását. A panaszos nem löki el a rendőrt, és a rendőr nem kap oda fegyveréhez – a panaszos tesz egy megjegyzést, melynek hatására a rendőr valószínűleg kicsit eltávolodik tőle, mivel a panaszos elhallgat.

A panaszos a láncokkal önként rögzítette magát az ajtórácsához, amellyel a rendőri intézkedés megakadályozására törekedett. A rendőrök a láncokat az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése alapján jogszerűen távolították el, mivel azokkal a panaszos az intézkedés lefolytatását gátló akadályt képezett. A panaszost kizárólag testi kényszer alkalmazásával lehetett arra készíteni, hogy az intézkedést akadályozó viselkedésével felhagyjon, különös tekintettel arra a körülményre, hogy magát sem tudta volna egyéb módon eltávolítani a rácstól a magára tekintő láncok miatt.

A Testület álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy valakinek a nemi szervéhez egy rendőr szolgálati lőfegyvere hozzáér, miközben az illetővel szemben jogszerűen fogatosítanak testi kényszert, önmagában nem alkalmas jogsérelem előidézésére. A Testület nem vitatja, hogy amennyiben ez a panaszossal valóban megtörtént, számára kellemetlenséget jelentett, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a panaszossal szándékos magatartása következtében kellett testi kényszert fogatosítani, és a rendőröknek nem volt módja az intézkedés helyszínének megválasztására – azért kellett a panaszoshoz oldalirányban közelíteni és szorosan hozzápréselődni, mert a panaszos közvetlenül társa mellé láncolta magát kifejezetten annak érdekében, hogy őt minél körülményesebben lehessen onnan eltávolítani.

A rendőrök amint a panaszos jelezte a vele történeteket, gondoskodtak orvosi vizsgálatáról, amelynek során megállapítást nyert, hogy a panaszos sérülést egyáltalán nem szenvedett, további ellátásra pedig nem szorul.

Mindezek alapján a Testület arra a meggyőződésre jutott, hogy a panaszos testi épsége a testi kényszer alkalmazásával összefüggésben nem szenvedett sérelmet.

4) Sérelmezi továbbá, hogy a nyílt utcán motozták meg és vették ki személyes tárgyait a nadrágzsebéből, melyeket mindenki láthatott, így személyiségi jogai sérültek.

A panaszos ruházatát az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése szerint vizsgálták át.

Az Rtv. idézett szakasza szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint pedig a ruházat átvizsgálását — halaszthatatlan eset kivételével — az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremszétséto módon.

A Testület ehelyütt ismételten hivatkozik az Rtv. 2. §-ára, mely kimondja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A panaszos nem a ruházatátvizsgálás tényét sérelmezte beadványában, hanem kifejezetten annak módjával szemben emelt panaszt. A K. Rendőrség r. törzsőrmesterének felvételén a ruházatátvizsgálás folyamata végigkövethető. A panaszost a szolgálati gépjármű mögé kísérik, ahol egy rendőrnő udvariasan megkéri, hogy a zsebében lévő tárgyakat szíveskedjen kiemelni. A panaszos felszólításra kistáskáját is kinyitja, amibe a rendőr belenéz, majd megköszöni, hogy megmutatta. Ezek után a rendőrnő a panaszos ruházatát és zsebeit átvizsgálja, majd megköszöni az együttműködést. A panaszos nem él észrevétellel.

A Testület álláspontja szerint az Rtv. idézett 2. §-ából levezethető, hogy a rendőrök kötelesek eljárásuk során az intézkedés alá vont személynek a lehető legkisebb sérelmet okozni. Korábbi állásfoglalásaiban a Testület már számos alkalommal utalt rá, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy egy forgalmasabb helyen végzett intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet, ugyanakkor a konkrét esetben a felvételeken is látszik, hogy a rendőrök a panaszost direkt a szolgálati gépjármű mögé kísérik annak érdekében, hogy minél kevesebben lássák a ruházat átvizsgálásának folyamatát. A helyszínre valóban érkeznek báméskodók, azonban azok a panaszos aktivista-társai, akik a panaszost kérdezzék az intézkedés foganatosítása közben a vele történt eseményekről. A panaszos ismerősei jelenlétét a felvételeken egyáltalában nem nehezményezi.

A Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való jogát a ruházat átvizsgálásának módja nem sértette.

5) A Testület vizsgálta azt is, hogy megfelelő orvosi ellátásban részesült-e a panaszos a rendőrkapitányságon.

Az Rtv. jelen állásfoglalásban már többször felhívott 2. §-án túlmenően a Testület hivatkozik az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdésére is, amely szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A panaszos állítása szerint őt a vizsgálatot megelőzően megpróbálták lebeszélni az orvosi segítség igénybevételéről, illetve maga az orvosi vizsgálat sem volt megfelelő.

Az Rtv. fenti szakasza azt a kötelezettséget rója a rendőrré, hogy amennyiben az intézkedés alá vont személy megsérül, gondoskodjon arról, hogy orvosi ellátásban részesüljön. A rendelkezésre álló iratok szerint a panaszos a kapitányságra érkezve kért mentőt, korábban nem szólt, hogy úgy érzi, ellátásra szorult. A rendőrkapitányságra a panaszossal 17 óra 00 perckor érkeztek meg a rendőrök, és 17 óra 10 perckor a mentőtiszt meg is érkezett a fogdához. A mentőtiszt a panaszost megvizsgálta, és megállapította, hogy sérülése nem keletkezett, további ellátásra pedig nem szorul.

A panaszos az igazoltatásáról és ruházatának átvizsgálásáról készített felvételen nem jelzi, hogy orvosi vizsgálatra tartana igényt, ezért a Testület nem látott okot arra, hogy kétségbe vonja a rendőrség állítását, miszerint a panaszos valóban csak a rendőrkapitányságra érkezve kérte a mentők értesítését. Az iratok szerint a mentők kiérkezése, és a panaszos fogdára érkezése között igen rövid idő, mindössze tíz perc telt el. A Testület álláspontja szerint tekintettel az orvos haladéktalan értesítésére, kevésbé valószínű, hogy a panaszost a vizsgálatról bárki is megpróbálta volna lebeszélni. A vizsgálat minőségével kapcsolatban ugyanakkor – ahogyan jelen állásfoglalás III. részében már utalt rá – a Testület megjegyzi, hogy arra a rendőröknek egészségügyi végzettség híján semmiféle ráhatása nem lehetett.

A Testület álláspontja szerint azzal, hogy a panaszos kérésére a mentőket haladéktalanul értesítették, a rendőrök az Rtv. 17. §-a által rájuk rótt kötelezettségüket

maradéktalanul teljesítették, tehát eljárásuk a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezetett testi épséghez való jogát nem sértette.

6) A panaszos szemüveg nélkül nem lát, és ezt a rendőrök tudomására is hozta, azonban ennek ellenére is szóbeli tájékoztatás nélkül kellett aláírnia minden papírt, amit a rendőrök részére kiállítottak.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

Az előadó testületi tag megkeresésében határozottan rákérdezett, hogy a panaszos jelezte-e a rendőröknek, hogy szemüveg nélkül nem tudja elolvasni az aláírandó iratokat, és azt is megkérdezte, nyújtottak-e a panaszosnak a rendőrök tájékoztatást az iratok tartalmára vonatkozóan. Az előadó a panasz egy példányát másolatként is eljuttatta az érintett rendőrkapitányságra, hogy a panaszos valamennyi sérelmére reagálni tudjanak. Az előadó testületi tag kérdésére a K. Rendőrségről érkezett válasz, amely szerint a panaszos a helyszínen nem jelezte, hogy rosszul lát, és nem is viselt szemüveget.

A Testület álláspontja szerint ez a válasz nem tekinthető a panaszos állítását cáfoló válasznak, mivel a K. Rendőrség rendőrei az előállított személy átadása után az intézkedés foganatosításában már nem vettek részt, és amikor a panaszosnak előállítása végeztével az iratokat átadták, már kizárólag a B. városi rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitánysága állományának tagjai voltak jelen.

Tekintettel arra, hogy a Testülethez nem érkezett a panaszos előadását érdemben cáfoló rendőrségi irat, gyakorlatának megfelelően a Testület a panaszos beadványában foglaltakat fogadta el valósnak, és megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét a megfelelő tájékoztatás elmaradása miatt.

V.

A Testület nem tudott megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos megkapta-e az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése által előírt tájékoztatást, ezért a panaszbeadvány befogadása és érdemi vizsgálata mellett döntött annak ellenére, hogy a panaszos az Rtv. által megszabott határidőt egy nappal túllépte. Hatáskörének hiányát állapította meg a Testület a mentőorvos viselkedésével, illetve a végrehajtó magatartásának jogszerűségével kapcsolatban, valamint a panaszos szabálysértési eljárást érintő sérelmeit illetően is. A Testület kimondta, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, így nem valószínűzték meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését. Mivel a rendőrség által megnevezett szabálysértés elkövetésének minimális gyanúja mindenképpen fennállt, az előírt felszólítások pedig megtörténtek, az előállítás jogalapját illetően a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga nem szenvedett sérelmet. Az előállítást és a fogdán töltött időt a Testület arányosnak találta, ezért kimondta, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette. A Testület azt is megállapította, hogy a panaszos testi épsége a testi kényszer alkalmazásával összefüggésben nem szenvedett sérelmet, a ruházat átvizsgálásának módja pedig emberi méltósághoz való jogát nem sértette. A Testület álláspontja szerint azzal, hogy a panaszos kérésére a mentőket haladéktalanul értesítették, a rendőrök az Rtv. 17. §-a által rájuk rótt kötelezettséget maradéktalanul teljesítették, tehát eljárásuk

a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezetett testi épséghez való jogát nem sértette. A panaszos azon sérelmét illetően, hogy szemüveg nélkül, a rendőrök szóbeli tájékoztatását nélkülözve kellett aláírnia a kiállított dokumentumokat, előadását cáfoló rendőrségi előadás hiányában a panaszos beadványában foglaltakat fogadta el valósnak, és megállapította a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.

A Testület álláspontja szerint a panaszost ért sérelem nem éri el a súlyosság azon fokát, amely a panasz az országos rendőrfőkapitány részére való megküldését indokolná, ezért a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdésének megfelelően, a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2013. április 30.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET